

Van College B&W
Aan Gemeenteraad
Datum 08-11-2023
Betreft Bijlage Raadsvoorstel Septembercirculaire 2023

Contactpersoon
 Anne-Marie Weistra
T 06 39582193
E A.Weistra@dordrecht.nl

Bijlage 1 Raadsvoorstel Septembercirculaire 2023

Inleiding landelijke ontwikkelingen gemeentefonds

Financieringssystematiek

De nieuwe financieringssystematiek die het kabinet heeft aangekondigd, is nog niet in de septembercirculaire 2023 verwerkt. Doel daarvan is een stabiele(re) financiering en meer autonomie voor gemeenten. Bij Miljoenennota 2023 heeft het kabinet aanvullend eenmalig € 1 miljard voor gemeenten beschikbaar gesteld voor 2026, vooruitlopend op de nieuwe financieringssystematiek. Dit bedrag komt vanaf 2027 structureel beschikbaar. Daarnaast worden deze fondsen vanaf 2027 geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van het bbp. Hiermee wordt een stabiele, solide en duurzame financiële basis beoogd. Voorlopig is hiervoor aanvullend budget gereserveerd van € 150 miljoen in 2027 en € 300 miljoen in 2028 voor gemeenten.

Naast de nieuwe financieringssystematiek zijn er een aantal noodzakelijke punten voor verbetering financiële situatie van gemeenten:

- Het herstel van het accres van 2026;
- Indexering van het gemeentefonds moet passen bij de stijgende zorgvraag;
- Afschaffen van de opschalingskorting waarmee de korting op het gemeentefonds met € 675 miljoen verkleind wordt;
- Het in balans brengen van taken en middelen;

Besluitvorming over de bovenstaande punten is door het rijk vooralsnog doorgeschoven naar het voorjaar 2024 waardoor het financiële meerjarenperspectief vanaf 2026 zeer onzeker is.

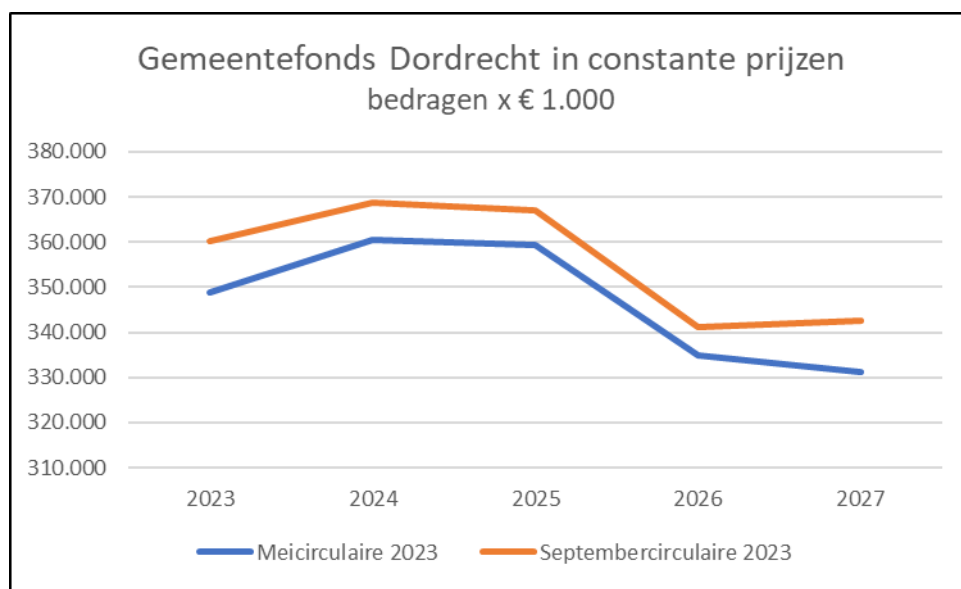
1 *Ontwikkelingen gemeentefonds Dordrecht*

In de doorrekening septembercirculaire voor gemeente Dordrecht zien we een lichte verbetering van de hoogte van het gemeentefonds ten opzichte van de meicirculaire. Dit komt met name door een positieve bijstelling van een aantal maatstaven (waaronder toename van aantal inwoners, jongeren, ouderen, woningen). In onderstaande tabel is de ontwikkeling van mei- naar septembercirculaire in beeld gebracht in constante prijzen en in lopende prijzen, dus zonder en met een inflatiecorrectie. De toename van het gemeentefonds na verwerking van de septembercirculaire is € 8,9 miljoen in 2023 en € 8,5 miljoen in 2024.

bedragen x € 1.000

<i>Overzicht toename gemeentefonds (in lopende prijzen)</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Bijdrage gemeentefonds lopende prijzen RV Meicirculaire	348.857	360.344	371.151	355.640	359.792
Bijstelling gemeentefonds 2e burap (actualisatie aantalle	2.394	0	0	0	0
Bijdrage gemeentefonds na 2e burap / begroting 2024	351.252	360.344	371.151	355.640	359.792
Toename gemeentefonds Septembercirculaire 2023	8.913	8.482	7.502	6.221	11.228
<i>Gemeentefonds na Septembercirculaire 2023</i>	<i>360.165</i>	<i>368.826</i>	<i>378.653</i>	<i>361.860</i>	<i>371.020</i>

In de volgende grafiek brengen we de ontwikkeling van het gemeentefonds van mei- naar septembercirculaire in constante prijzen, dus zonder een inflatiecorrectie, in beeld.

In bovenstaand overzicht valt te zien dat het gemeentefonds vanaf 2026, zonder besluitvorming ter verbetering van de financiële situatie van gemeenten, veel lager wordt.

2 Toevoeging aan begrotingsprogramma's

De onderstaande taakmutaties uit de septembercirculaire 2023 worden aan de programmabudgetten toegevoegd. Hieronder lichten we per onderwerp de toegevoegde bedragen, totaal € 6,9 miljoen in 2023 en € 0,2 miljoen in 2024, toe.

	Bedragen x € 1.000	Begr Wijz 2023	Begr Wijz 2024	Begr Wijz 2025	Begr Wijz 2026	Begr Wijz 2027
2	Programma 4. Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht					
a	Jeugdwerkloosheid		282			
b	LHTBI-beleid	20	20	20	20	
	Veilige Steden	30	30	30	30	
c	Energietoeslag	6.846				
d	Maatschappelijke opvang en	93	93	93	93	93
e	Vrouwenopvang	-96	-75	-75	-66	-66
f	Beschermd Wonen	88	-110			
g	Re-integratie	0	0			
	Saldo mutaties vanuit Sept.circulaire naar	6.980	239	68	77	26

* De extra rijksbijdrage voor de energietoeslag wordt door het rijk in de decembercirculaire 2023 verwerkt.

a. Jeugdwerkloosheid

Dordrecht ontvangt € 281.903 in 2024. Met de Aanpak Jeugdwerkloosheid zetten gemeenten, scholen en hun partners zich in om kwetsbare jongeren te ondersteunen naar vervolgonderwijs of werk. Hiervoor waren in het kader van het corona steun- en herstelpakket en het Nationaal Programma Onderwijs tot en met 2022 extra financiële middelen beschikbaar. De jongeren op wie de Aanpak Jeugdwerkloosheid zich primair richt hebben echter een structurele achterstand

op de arbeidsmarkt. Het kabinet heeft daarom besloten de tijdelijke maatregelen om te zetten in structurele wet- en regelgeving.

Totdat het wetsvoorstel in werking is getreden, krijgen gemeenten voor het ondersteunen van kwetsbare jongeren naar werk en het coördineren van de aanpak in de arbeidsmarktregio op dezelfde wijze als afgelopen jaren middelen verstrekt via een decentralisatie-uitkering uit het gemeentefonds, onderverdeeld in drie categorieën: Coördinatie van regionale aanpak jeugdwerkloosheid, ondersteunen naar werk van kwetsbare aankomend mbo-gediplomeerden en ondersteunen naar werk van voortijdig schoolverlaters. Aan Dordrecht is een bedrag toegekend van € 281.903 voor 2024. Daarmee kan de aanpak jeugdwerkloosheid ook in 2024 voortgezet worden zoals besloten in het raadsvoorstel DU crisisdienstverlening, raadsbesluit 0149869.

b. LHBTI Emancipatiebeleid

Dordrecht ontvangt € 50.000 van het Rijk voor de jaren 2023 tot en met 2026 middelen voor het LHBTI-beleid Regenboorsteden (€ 20.000) en voor het programma Veilige steden (€ 30.000). Regenboogsteden zetten zich in voor de gezamenlijke doelstelling de veiligheid, emancipatie en sociale acceptatie van Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen, Transgenderpersonen en intersekse personen (LHBTI) verder te bevorderen. Veilige Steden zetten zich in de sociale veiligheid van vrouwen en meisjes in de publieke ruimte te vergroten. Voor beide programma's zijn uitvoeringsplannen opgesteld. Over het programma Regenboogsteden is de Raad in juni van dit jaar geïnformeerd via een Raadsinformatiebrief 2023-0076579, d.d. 20-06-2023. Over het programma Veilige Steden volgt een Raadsinformatiebrief.

c. Energietoeslag

Voor 2023 is besloten om € 1.300 aan mensen met een laag inkomen uit te keren om hen te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Om huishoudens in 2023 beter te ondersteunen, heeft het kabinet gemeenten de mogelijkheid gegeven om € 500 miljoen hiervan in 2023 uit te keren, zie hiervoor raadsbesluit 0070158. De resterende € 875 miljoen zal via een decentralisatie-uitkering worden verdeeld en niet via de algemene uitkering. De juridische grondslag voor de uitkering is niet geregeld bij de septembercirculaire, dit wordt bij de decembercirculaire 2023 geregeld. Overeenkomstig raadsvoorstel Beschikbaar stellen nabetaaling energietoeslag 2022 en energietoeslag 2023 keren wij deze middelen -via de GR Sociaal- aan de doelgroep uit. Het bedrag dat we verwachten te ontvangen via de decembercirculaire is € 6.845.790. Wij stellen voor dit bedrag vooruitlopend op de decembercirculaire 2023 alvast te verwerken in de begroting, om rechtmatig de uitbetalingen te kunnen uitvoeren.

d-f. Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Beschermd Wonen

De verdeelmodellen decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang (DUVO) en decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang (DUMO) maken gebruik van maatstaven uit het oude verdeelmodel voor de algemene uitkering van het gemeentefonds. Met de herijking van het verdeelmodel voor de algemene uitkering is een aantal maatstaven gewijzigd. In deze circulaire worden de maatstaven in de verdeelmodellen van DUVO en DUMO in lijn gebracht met de maatstaven zoals deze nu in het herijkte verdeelmodel voor de algemene uitkering worden gebruikt. Concreet gaat het om de maatstaf 'klantenpotentieel regionaal' die wordt vervangen door 'regionale centrumfunctie' en de maatstaf 'minderheden' die wordt vervangen door 'inwoners met een migratieachtergrond'.

We ontvangen hierdoor voor Maatschappelijke Opvang een hoger bedrag in 2023 van € 96.000 (aflopend naar € 76.000 in 2028). Daarnaast ontvangen we hierdoor voor Vrouwenopvang in 2023 en volgende jaren € 93.000 structureel minder en voor Beschermd Wonen is dat in 2023 € 88.000 en in 2024 € 110.000 minder.

g. Re-integratie

Met de Voorjaarsnota 20231 heeft het kabinet besloten om vanaf 2028 het re-integratiebudget voor gemeenten structureel met € 20 miljoen te verlagen (cluster Participatie). Deze maatregel is onderdeel van de ombuigingen die de Rijksbegroting op orde houden. Het Rijk realiseert zich dat gemeenten hierdoor mogelijk minder bijstandsgerechtigden kunnen ondersteunen. Dordrecht ontvangt hierdoor in 2028 € 145.000 minder voor re-integratie.

Wij verwerken de korting op het programma Gezond, Sociaal en Zorgzaam in de meerjarenbegroting. Uit de begroting 2028 van de GR Sociaal moet vervolgens blijken of deze taakstelling haalbaar is.

3 Toevoeging aan stelposten

De onderstaande taakmutaties uit de septembercirculaire 2023 worden toegevoegd aan de stelposten in de begroting en worden hieronder toegelicht, in totaal € 1,1 miljoen in 2024:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
3	Toevoeging mutaties aan stelposten					
a	Rijksvaccinatieprogramma		34	36	33	33
b	Bijzondere bijstand en vroegsignalering		462			
c	Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg		334	200		
d	Regionale Energie Strategieën (DU)		274	274	274	274
	Totaal nieuwe stelposten sept.circ. 2023	0	1.104	510	307	307

a. Rijksvaccinatieprogramma

Vanaf 1 januari 2024 wordt de uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie formeel overgedragen aan de gemeenten. Bij deze septembercirculaire worden de bijbehorende middelen, circa € 4 miljoen per jaar, voor de uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie aan het gemeentefonds toegevoegd. Voor gemeente Dordrecht gaat dit om een structureel bedrag van € 34.000 per jaar.

b. Bijzondere bijstand en vroegsignalering

Het kabinet stelt in totaal € 200 miljoen voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Van dit bedrag is er in 2023 in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld. In 2024 zal eveneens € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar worden gesteld.

c. Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg

In de septembercirculaire worden de middelen voor de loon- en prijsbijstelling 2022 over de reserveringen jeugdzorg op de Aanvullende Post (AP) toegekend. Deze overboeking heeft betrekking op 2024 (€ 45,2 miljoen) en 2025 (€ 27,1 miljoen), omdat voor die jaren de middelen van de AP zijn vrijgegeven.

d. Regionale Energie Strategieën (DU)

In 2019 werd het Nederlandse Klimaatakkoord gepubliceerd. In het akkoord staat hoe Nederland de afspraken uit de klimaatovereenkomst van Parijs nationaal uit gaat werken. Het doel is om onze nationale CO₂-uitstoot in 2030 met 49% te reduceren vergeleken met 1990.

Voor een deel van deze opgave is Nederland opgedeeld in 30 energieregio's. In de Regionale Energiestrategie 1.0 (RES) beschrijft elke energieregio de eigen keuzes en afwegingen in relatie tot de energietransitie. Voor de ondersteuning van dit proces en de uitvoering van de RES ontvangt iedere energieregio jaarlijks middelen van het Rijk. De gemeente Dordrecht geeft in nauwe samenwerking met de regionale partners uitvoering aan de RES. Daarnaast geeft Dordrecht ten behoeve van de energieregio Drechtsteden invulling aan de financiële administratie. Naast de zeven gemeenten in onze regio, maken ook de provincie Zuid-Holland en de waterschappen Rivierenland én Hollandse Delta deel uit van onze energie regio. In overleg met de partners volgt op een later moment een voorstel voor de inzet van deze (en andere) middelen op dit beleidsveld en worden de onderlinge (financiële) afspraken voor de komende periode nader geborgd in overeenkomsten met betrokken partijen. Dordrecht ontvangt vanaf 2024 is € 274.187 per jaar voor de RES-middelen.

4 Toevoeging aan begrotingsresultaat

Na de verwerking van de taakmutaties naar de programmabudgetten (zie 2) en de stelposten van (zie 3) resteren de bedragen van € 1,9 miljoen in 2023 en € 4,0 miljoen. Deze bedragen worden in 2023 en 2024 toegevoegd aan het begrotingsresultaat.

5 Inzet bestaande stelposten gemeentefonds

Vanuit bestaande stelposten worden mutaties aan de programmabudgetten toegevoegd. Dit is totaal € 0,1 miljoen in 2023 en 2024 (2). Daarnaast gaat er -/- € 65.000 naar het begrotingsresultaat (zie 4). De betreffende mutaties worden hieronder in het overzicht weergegeven en vervolgens per onderwerp toegelicht.

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	<i>Begr Wijz 2023</i>	<i>Begr Wijz 2024</i>	<i>Begr Wijz 2025</i>	<i>Begr Wijz 2026</i>	<i>Begr Wijz 2027</i>
5 Programma 4. Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht						
a	Landelijke structurele interventieteams (LSI)	23	23	23	23	23
Programma 2. Levendig, Leefbaar en Veilig Dordrecht						
b	Extra capaciteit BOA's	50	50	50	50	50
Programma 6. Bouwend en Bereikbaar						
c	Kwaliteitsborging bouw	61	61	61	61	
	<i>Saldo mutaties vanuit bestaande stelposten naar programmabudgetten</i>	<i>134</i>	<i>134</i>	<i>134</i>	<i>134</i>	<i>73</i>
d	Mutatie stelpost Participatie naar begrotingsresultaat	-65				

a. Landelijke structurele interventieteams (LSI) (septembercirculaire 2021)

In de LSI werken gemeenten samen met andere overheidsorganisaties ter voorkoming en terugdringing van belasting- en premiefraude, toeslagenfraude, uitkeringsfraude, overtredingen van arbeidswetgeving en daarmee samenhangende misstanden zoals door de LSI aangeduid. Voor de ondersteuning van gemeenten bij de uitvoering van projecten binnen de LSI heeft het ministerie van SZW vanaf 2022 jaarlijks € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld via de algemene uitkering. We zijn bezig met het opzetten van een LSI 2.0 in Dordt West en hebben daarvoor vanaf 2023 deze middelen nodig. Dordrecht krijgt hiervoor structureel € 23.000.

b. Extra capaciteit BOA's (meicirculaire 2022)

Handhavers zijn, net als wijkagenten, de ogen en oren van én voor de wijk. Zichtbaarheid en aanspreekbaarheid van hen vinden we belangrijk. Het moet voor inwoners makkelijker zijn handhavers aan te spreken, vragen te stellen, zorgen te delen en problemen te melden. Om de wijken draaiende te houden en projecten te kunnen blijven aannemen hebben we meer handhavers nodig. Deze projecten zijn belangrijk voor het behouden van de leefbaarheid en veiligheid van de stad, maar ook voor de verdere ontwikkeling van de handhavers.

Voor de veiligheid van het personeel in stad en buitengebied is het noodzakelijk om in duo's te kunnen optreden. Met de extra middelen van € 50.000, - kan vanaf 2023 structureel 1 extra handhaver aangesteld in domein II. Hiermee voldoen we aan de beleidswens om in 2024 structureel 4 handhavers in domein II in dienst te hebben en dit budget kan toegevoegd worden aan het reguliere handhavingsbudget.

c. Kwaliteitsborging bouw (septembercirculaire 2022)

De wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) gaat vanaf 1 januari 2024 stapsgewijs in. Dat hebben de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten aangegeven.

De veranderingen uit de Wkb gelden (naar verwachting) tot en met 2028 alleen voor eenvoudige bouwwerken. Dit zijn bijvoorbeeld eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. Daarna volgen de andere bouwwerken. Hierdoor kunnen bouwbedrijven en gemeenten stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe toezicht in de bouw. Het kabinet wil dat bouwbedrijven de kwaliteit van hun werk beter controleren. Zo kan de bouwkwaliteit van gebouwen verbeteren door minder bouwfouten en gebreken. Dordrecht ontvangt hiervoor een bedrag van € 61.000 in 2023 tot en met 2026 en kan hiervoor worden ingezet. In 2023 zijn we gestart met de voorbereidingen en communicatie rondom de nieuwe wet. Ook de website wordt geactualiseerd op dit thema.

d. Stelpost Participatie

Niet meer bestaande stelposten Participatie zijn eerder per saldo met een verschilbedrag van -/€ 65.000 verwerkt in het begrotingsresultaat. Dat wordt nu gecorrigeerd.

Overzicht stelposten

Vanaf nu willen we de stelposten en alle begrotingsmutaties uit de circulaires steeds kunnen blijven volgen. In de volgende tabel staan alle bestaande stelposten vermeld na verwerking van de septembercirculaire 2023. Het saldo van die bestaande stelposten is € 0,4 miljoen in 2023 en € 1,4 miljoen in 2024.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>
3 Toevoeging mutaties aan stelposten					
a Rijksvaccinatieprogramma		34	36	33	33
b Bijzondere bijstand en vroegsignalering		462			
c Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg		334	200		
d Regionale Energie Strategieën (DU)		274	274	274	274
Totaal nieuwe stelposten sept.circ. 2023	0	1.104	510	307	307
Bestaande stelposten in afwachting van raadsvoorstel	2023	2024	2025	2026	2027
a Wet open overheid		246	269	289	289
b Extra middelen nav toelagenaffaire (POK gelden)					694
c Dienstverlening aanpak armoede	373				
Totaal eerder opgenomen stelposten	373	246	269	289	983
Totaal alle stelposten na septembercirculaire 2023	373	1.350	779	596	1.290

Daarnaast is in het onderstaande overzicht te volgen welke mutaties er zijn geweest, de beginstand en de eindstand na verwerking van de circulaire. De hieronder vermelde beginstand komt overeenkomt met de eindstand van RV Meicirculaire 2023. Vanaf deze stand kunnen we vervolgens de mutaties volgen:

- de mutaties Tweede Bestuursrapportage en de Begroting 2024;
- de stelposten die naar programmabudgetten gaan (beslispunt 5);
- de stelposten ten gunste van het resultaat (beslispunt 4);
- de toegevoegde nieuwe stelposten (beslispunt 3);

Deze mutaties zijn met de bijbehorende cijfers als volgt weer te geven in onderstaand overzicht:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>
Stand bestaande stelposten na RV Meicirculaire 2023	4.338	4.126	4.100	4.037	4.662
AF: 2e Burap 2023/Begroting 2024	-3.896	-3.745	-3.697	-3.614	-3.607
Stand bestaande stelposten na 2e Burap 2023 en Begroting 2024	442	380	403	423	1.056
AF: naar PRG	-134	-134	-134	-134	-73
AF: naar resultaat	65				
Erbij RV Septembercirculaire	0	1.104	510	306	307
Subtotaal mutaties septembercirculaire 2023	-69	970	376	172	234
Saldo stelposten na RV Septembercirculaire 2023	373	1.350	779	596	1.290

In dit overzicht zien we nogmaals dat na verwerking van de mutaties uit de septembercirculaire 2023 het saldo van de huidige stelposten € 0,4 miljoen in 2023 en € 1,4 miljoen in 2024 bedraagt en dat de saldi aansluiten op de besluitvorming over de stelposten.